

REPUBLIKA HRVATSKA

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA IZMJENA
I DOPUNA DRŽAVNOG PRORAČUNA
REPUBLIKE HRVATSKE I FINANCIJSKIH
PLANOVA IZVANPRORAČUNSKIH
KORISNIKA ZA 2021. GODINU

Zagreb, listopad 2021.

Sadržaj

1. UVOD	3
2. MAKROEKONOMSKI OKVIR	4
3. PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA	6
4. RASHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA	10
4.1. Obrazloženje rashoda po ekonomskoj klasifikaciji	11
4.2. Obrazloženje rashoda po funkcijskoj klasifikaciji.....	13
4.3. Obrazloženje rashoda po izvorima financiranja	14
5. UKUPNI MANJAK DRŽAVNOG PRORAČUNA	15
6. RAČUN FINANCIRANJA DRŽAVNOG PRORAČUNA	16
7. PROCJENA UKUPNOG MANJKA PRORAČUNA OPĆE DRŽAVE	17

1. UVOD

Iako su gospodarska kretanja i dalje pod utjecajem COVID-19 epidemije, domaće gospodarstvo uspješno se prilagodilo novim uvjetima, što je vidljivo iz snažnog oporavka gospodarske aktivnosti. U prvoj polovici 2021. zabilježen je međugodišnji rast realnog BDP-a od 7,8%, pri čemu je u drugom tromjesečju zabilježena povijesno najveća stopa realnog rasta BDP-a od 16,5%, što je prva pozitivna stopa rasta nakon četiri tromjesečja pada. Snažni gospodarski oporavak pozitivno je utjecao na ostvarenje poreznih prihoda, poglavito poreza na dodanu vrijednost, čije je ostvarenje bilo bolje nego što je planirano rebalansom državnog proračuna iz lipnja. No, pozitivni efekti koje je gospodarski oporavak imao na ostvarivanje proračunskih prihoda poništila je i dalje prisutna pandemija koronavirusa, koja je sa svim svojim popratnim efektima dovela do daljnjeg rasta rashoda državnog proračuna.

Unatoč padu BDP-a u 2020. godini koje je pratilo rast manjka proračuna opće države, kao i rast javnog duga, odgovorno vođenje ekonomske politike i pravovremeni odgovor na sve šokove kojem je gospodarstvo bilo izloženo, prepoznato je i od strane međunarodnih financijskih institucija i rejting agencija koje su zadržale kreditni rejting RH na razini investicijskog. Odgovorno i učinkovito upravljanje krizom rezultiralo je snažnim gospodarskim rastom u 2021. od 9%, čime je već ove godine premašena razina realnog BDP-a iz 2019. godine.

Izvoz roba i usluga bit će glavni pokretač rasta u 2021. godini, a snažan doprinos rastu doći će i od osobne potrošnje te od bruto investicija u fiksni kapital. U manjoj mjeri, rastu BDP-a pozitivno će doprinijeti i državna potrošnja.

Ovim izmjenama i dopunama Državnog proračuna za 2021. godini ukupni prihodi iznose 153,6 milijarde kuna, odnosno povećavaju se za 3,3 milijarde kuna u odnosu na prvotni rebalans iz lipnja 2021. i to kao rezultat povećanja ponajviše poreznih prihoda, odnosno PDV-a za 2,5 milijardi kuna.

S druge strane, ukupni rashodi državnog proračuna povećavaju se za 6 milijarde kuna odnosno planirani su u iznosu od 173,3 milijarde kuna. Od navedenog povećanja rashodi koji se financiraju iz izvora koji utječu na rezultat proračuna opće države, a to su opći prihodi i primici, doprinosi i namjenski primici, povećavaju se za 7,1 milijardu kuna, dok se rashodi koji se financiraju iz izvora koji ne utječu na rezultat proračuna opće države (EU i ostali izvori) smanjuju za 1,1 milijardu kuna.

Sukladno planiranim prihodima i rashodima, očekuje se da će državni proračun zabilježiti manjak u iznosu od 19,7 milijardi kuna ili 4,7% BDP-a. Opća država prema ESA 2010 metodologiji imat će manjak u iznosu od 18,9 milijardi kuna ili 4,5% BDP-a. Temeljem kretanja fiskalnog salda proračuna opće države očekuje se da će udio javnog duga u BDP-u u 2021. zabilježiti smanjenje od 4,2 postotna boda u odnosu godinu ranije te će iznositi 83,1% BDP-a.

2. MAKROEKONOMSKI OKVIR

Iako su gospodarska kretanja i dalje pod utjecajem COVID-19 epidemije, domaće gospodarstvo uspješno se prilagodilo novim uvjetima, što je vidljivo iz snažnog oporavka gospodarske aktivnosti. U prvoj polovici 2021. zabilježen je međugodišnji rast realnog BDP-a od 7,8%, pri čemu je u drugom tromjesečju zabilježena stopa realnog rasta BDP-a od 16,5%, što je prva pozitivna stopa rasta nakon četiri tromjesečja pada. U prvoj polovici 2021. rastu realnog BDP-a snažno je doprinijela domaća potražnja, dok je neto inozemna potražnja zabilježila tek blagi pozitivan doprinos. Gledajući pojedinačne komponente s rashodne strane, najveći doprinos povećanju realnog BDP-a u prvoj polovici 2021. stigao je od povećanja izvoza roba i usluga od 20,5% i to ponajprije uslijed snažnog rasta izvoza roba, a u manjoj mjeri i rasta izvoza usluga. Povećanju realnog BDP-a u prvoj polovici 2021. snažno je doprinijelo i međugodišnje povećanje potrošnje kućanstava od 8,5% te međugodišnje povećanje bruto investicija u fiksni kapital od 11,3%. Blagi pozitivan doprinos kretanju BDP-a stigao je i od rasta državne potrošnje od 1,3%. Negativan doprinos kretanju BDP-a u prvom polugodištu 2021. stigao je od rasta uvoza roba i usluga od 14,2%, prvenstveno kao posljedica snažnog međugodišnjeg rasta uvoza roba u drugom tromjesečju 2021.

Tablica 1. Osnovni makroekonomski pokazatelji Republike Hrvatske

	SRPANI I KOLVOZ 2021.	SRPANI I KOLVOZ 2020.	SRPANI I KOLVOZ 2019.	SRPANI I KOLVOZ 2018.
Bruto domaći proizvod, % godišnja promjena, realno	-0,6	16,5	-	7,8
Indeks potrošačkih cijena, % godišnja promjena	0,4	2,1	3,0	1,8
Industrijska proizvodnja, % godišnja promjena	5,7	13,7	4,6 ^a	8,3 ^b
Promet od trgovine na malo, % godišnja promjena, realno	5,8	19,2	15,6 ^a	13,5 ^b
Indeks građevinskih radova, % godišnja promjena	8,5	15,6	8,5 ^a	11,2 ^b
Broj noćenja turista, % godišnja promjena	-40,9	129,2	50,3 ^a	54,9 ^b
Izvoz roba, % godišnja promjena (HRK) ^c	11,0	46,4	19,4 ^a	25,5 ^b
Uvoz roba, % godišnja promjena (HR) ^c	5,0	36,0	21,5 ^a	19,8 ^b
Broj zaposlenih (administrativni izvori), % godišnja promjena ^d	0,1	3,1	3,3	2,2
Stopa registrirane nezaposlenosti, %	9,6	8,2	7,2	8,3

^a Podaci se odnose na srpanj i kolovoz 2021.

^b Podaci se odnose na prvih osam mjeseci 2021.

^c Prvi rezultati

^d Podaci HZMO-a

Izvor: Državni zavod za statistiku, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje

Visokofrekventni pokazatelji ukazuju na nastavak snažnog oporavka gospodarske aktivnosti tijekom trećeg tromjesečja ove godine. Izrazito povoljna epidemiološka situacija u kombinaciji s kvalitetnom pripremom za novu turističku sezonu dovela je do turističkih rezultata iznad svih očekivanja. Prema podacima sustava eVisitor, u trećem tromjesečju 2021. ostvareno je 65% više turističkih noćenja u komercijalnom smještaju u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, odnosno tek 10% manje noćenja u odnosu na treće tromjesečje 2019. godine. Nadalje, industrijska proizvodnja u je u srpnju i kolovozu rasla po prosječnoj međugodišnjoj stopi od 4,6%, obujam građevinskih radova je u istom razdoblju zabilježio međugodišnji rast od 8,5%, dok je promet u trgovini na malo bio veći za prosječnih 15,6%. Također, tijekom ove godine prisutan je snažan oporavak na tržištu rada. Tako se broj osiguranika mirovinskog osiguranja u trećem tromjesečju 2021. prosječno povećao za 3,3% u odnosu na isto razdoblje 2021., pri čemu je za 0,6% nadmašio pretkrizne razine iz istog razdoblja 2019. Broj

nezaposlenih osoba krajem rujna iznosio je 119,1 tisuća te je, prema sezonski prilagođenim podacima, nastavio bilježiti smanjenje, dok je administrativna stopa nezaposlenosti u rujnu iznosila 7,0%.

Nakon snažnog pada BDP-a od 8,1% u 2020. godini, očekuje se kako će domaće gospodarstvo uz stopu rasta od 9,0% već u 2021. godini dostići pretkriznu razinu iz 2019. Tako se očekuje snažan pozitivan doprinosi gospodarskom rastu od strane domaće potražnje, ali i od neto inozemne potražnje, dok će blagi negativan doprinos doći od kategorije promjena zaliha. U usporedbi s makroekonomskim projekcijama iz Programa konvergencije Vlade RH (iz travnja 2021. godine), realni rast BDP-a u 2021. je promijenjen značajno naviše uslijed povoljnijih ostvarenja u dosadašnjem dijelu godinu. Za sve sastavnice BDP-a, izuzev bruto investicija u fiksni kapital te promjena zaliha, u 2021. se očekuju povoljnija ostvarenja u odnosu na prethodne projekcije, a posebno se to odnosi na izvoz roba i usluga te osobnu potrošnju. Investicije su u 2021. korigirane naniže unatoč nastavku snažnog rasta u građevinskoj djelatnosti, u većem djelu zbog nepovoljne dinamike preostalih vrsta bruto investicija u privatnom sektoru, te u manjem djelu zbog blage korekcije investicija u fiksni kapital na razini opće države.

Tablica 2. Makroekonomski okvir

	2020.	2021.	2019.
BDP, realni rast (%)	-8,1	5,2	9,0
Osobna potrošnja	-5,3	5,1	8,4
Državna potrošnja	4,1	2,7	2,9
Bruto investicije u fiksni kapital	-6,1	9,9	6,9
Izvoz roba i usluga	-22,7	12,5	23,9
Uvoz roba i usluga	-12,3	12,3	15,3
Doprinosi rastu BDP-a (postotni bodovi)			
Domaća potražnja	-3,5	5,8	7,2
Promjena zaliha	0,7	0,1	-0,7
Neto inozemna potražnja	-5,3	-0,8	2,6
Doprinosi rastu BDP-a (postotni bodovi)			
Osobna potrošnja	-3,0	3,0	5,0
Državna potrošnja	0,9	0,6	0,7
Bruto investicije u fiksni kapital	-1,3	2,2	1,5
Izvoz roba i usluga	-11,5	5,2	10,0
Uvoz roba i usluga	6,3	-6,0	-7,5

Izvor: DZS, Ministarstvo financija

3. PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

Prihodi državnog proračuna planirani Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2021. godinu temelje se na oporavku gospodarske aktivnosti i vrlo dobroj turističkoj sezoni uzimajući u obzir fiskalne učinke poreznih izmjena u okviru sustava poreza na dobit, poreza na dohodak i poreza na dodanu vrijednost te trošarinskih propisa. Značajan učinak na prihode proračuna ima i povlačenje sredstva iz EU fondova, ponajprije iz tekućeg Višegodišnjeg financijskog okvira 2014.- 2020., ali i korištenje sredstava iz Fonda solidarnosti u svrhu sanacije šteta od potresa te iz Mehanizma za oporavak i otpornost, koja će se usmjeriti za jačanje oporavka i otpornosti gospodarstva kroz razvojne, strateške i reformske projekte.

Drugim Izmjenama i dopunama državnog proračuna za 2021. godinu ukupni proračunski prihodi povećavaju se za 3,3 milijarde kuna, što prvenstveno proizlazi iz bolje ostvarenih poreznih prihoda koji su u odnosu na prethodni plan povećani za 2,4 milijarde kuna. Povećanje proračunskih prihoda rezultat je bolje turističke sezone i jačanja gospodarske aktivnosti više nego li je to bilo planirano.

Novim planom proračuna za 2021. godinu ukupni prihodi iznose 153,6 milijardi kuna. Pritom prihodi poslovanja iznose 152,9 milijardi kuna, a prihodi od prodaje nefinancijske imovine 768,9 milijuna kuna.

Prihodi od poreza

Prihodi od poreza su novim planom za 2021. godinu planirani u iznosu od 82,2 milijarde kuna, što je povećanje od 2,4 milijarde kuna u odnosu na plan proračuna iz lipnja 2021. Pritom najveće pozitivne promjene bilježi prihod od PDV-a.

Porez na dobit

Prihod od poreza na dobit prema novom planu za 2021. godinu iznosi 7,9 milijardi kuna i za 503,5 milijuna kuna je manji od prethodno planiranog. Smanjenje ove prihodne kategorije rezultat je manje uplate prihoda od poreza na dobit po osnovi godišnjeg obračuna dobiti za 2020. godinu te posljedično manje uplaćenim akontacijama nego li se to očekivalo. Naime, zbog manjeg prihoda poduzetnika kao posljedice pada gospodarske aktivnosti uslijed pandemije koronavirusa, manja je i njihova dobit, te sukladno tome i uplate ovog prihoda u državni proračun.

Porez na dodanu vrijednost

Novi plan prihoda od poreza na dodanu vrijednost iznosi 56 milijardi kuna i veći je u odnosu na prihode planirane u lipnju za 2,5 milijardi kuna. Projekcija prihoda od PDV-a temelji se na boljim rezultatima turističke sezone te očekivanom kretanju nominalnog iznosa osobne potrošnje u ostatku godine.

Posebni porezi i trošarine

Prihodi od posebnih poreza i trošarina prema prijedlogu drugih Izmjena i dopuna proračuna za 2021. godinu bilježe povećanje od 267,2 milijuna kuna u odnosu na planirane u lipnju, a iznose 16,1 milijardu kuna. Izmjena projekcije ovih prihoda rezultat je bolje turističke sezone nego li se to očekivalo kod prvih izmjena i dopuna državnog proračuna te veće potrošnje pojedinih trošarinskih proizvoda.

Najveće promjene u prikupljenim prihodima, u odnosu na plan iz lipnja, očekuju se kod trošarina na duhanske proizvode čija je potrošnja također dijelom pod utjecajem dobre turističke sezone. Rast prihoda po osnovi posebnih poreznih očekuje se i kod trošarina na pivo, trošarina na alkohol i alkoholna pića te posebnog poreza na bezalkoholna pića, dok se smanjenje prihoda očekuje kod posebnog poreza na kavu.

Naknade za priređivanje igara na sreću

Plan naknada za priređivanje igara na sreću novim planom proračuna za 2021. godinu povećava se za 40,1 milijun kuna te iznosi 1,1 milijardu kuna.

Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije

Prihod od poreza na međunarodnu trgovinu i transakcije novim planom proračuna za 2021. godinu planiran je u iznosu od 414,3 milijuna kuna, što je povećanje od 54,4 milijuna kuna u odnosu na prvotni plan. Povećanje ove kategorije proračunskih prihoda rezultat je promjene propisa po kojem državi članici EU ostaje udio od 25% naplaćenih carinskih prihoda, a ne 20%, kako je to bilo ranije.

Doprinosi

Drugim izmjenama i dopunama državnog proračuna za 2021. godinu, prihodi od doprinosa smanjuju se za 219,7 milijuna kuna i iznose 24,8 milijardi kuna. Ovi prihodi smanjuju se sukladno kretanjima na tržištu rada.

Pomoći

Prihodi od pomoći prema novom planu za 2021. planirani su u iznosu od 24,2 milijarde kuna i u odnosu na prethodni plan smanjuju se za 2 milijarde kuna. Ovi prihodi izravno su vezani uz projekte financirane iz EU proračuna, ali i uz dodatna sredstva dodijeljena RH iz fondova EU i to u okviru pomoći u financiranju posljedica koronavirusa, sredstva dodijeljena iz Fonda solidarnosti EU za financiranje dijela obnove javne infrastrukture oštećene u potresu te sredstva iz novog instrumenta EU Nove generacije odnosno Mehanizma za oporavak i otpornost.

Prihodi od imovine

Prihodi od imovine sastoje se od prihoda od kamata (na dane zajmove, po vrijednosnim papirima, na oročena sredstva i depozite po viđenju te zateznih kamata), prihoda od dobiti trgovačkih društava, kreditnih i ostalih financijskih organizacija, prihoda od dividendi, koncesija, iznajmljivanja i zakupa imovine, prihoda od legalizacije te ostalih prihoda od imovine. Ovi prihodi dijelom se prikupljaju na redovnoj bazi, a dijelom kao jednokratni prihodi. Prihodi od imovine novim planom proračuna za 2021. godinu iznose 2,9 milijardi kuna što je povećanje za 409,7 milijuna kuna u odnosu na plan proračuna iz lipnja. Prihodi se uglavnom povećavaju zbog jednokratne uplate koncesija za telekomunikacije zbog prelaska na 5G mrežu. Također, dio povećanja ovih prihoda odnosi se na više uplaćene prihode od dobiti trgovačkih društava, kreditnih i ostalih financijskih institucija po posebnim propisima te više uplaćenih prihoda od dividendi u odnosu na planirane.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada novim planom za 2021. godinu planirani su na razini od 6,2 milijarde kuna, a rastu za 1,7 milijardi kuna u odnosu na plan iz lipnja 2021.

Pri tome, prihodi po posebnim propisima novim planom za 2021. iznose 5,4 milijarde kuna, a oni uključuju i dio namjenskih prihoda u sustavu znanosti i drugih proračunskih korisnika kao i jednokratnu uplatu Hrvatske agencije za osiguranje depozita na ime povrata sredstava plaćenih iz državnog proračuna u ranijim godinama.

Prihodi od administrativnih pristojbi iznose 815,8 milijuna kuna i ne mijenjaju se u odnosu na prethodni plan.

Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija

Prihode od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihode od donacija planiraju sami korisnici i to su njihovi namjenski prihodi. Ovi prihodi novim planom za 2021. godinu planirani su u iznosu od 1,5 milijardi kuna i smanjuju se za 25,7 milijuna kuna u odnosu na iznos planiran proračunom iz lipnja 2021. godine.

Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza

Novim planom za 2021. godinu očekuje se kako će prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza iznositi 10,3 milijarde kuna, što je povećanje od 1,1 milijardu kuna u odnosu na prethodni plan.

Kazne, upravne mjere i ostali prihodi

Prihodi od kazni, upravnih mjera i ostalih prihoda novim planom za 2021. godinu iznose 754,5 milijuna kuna i povećavaju se za 82,9 milijuna kuna u odnosu na plan iz lipnja. Ovi prihodi planirani su sukladno ostvarenju proračunskih prihoda po ovoj osnovi u prvih devet mjeseci ove godine, te očekivanim kretanjima do kraja godine.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine drugim izmjenama i dopunama proračuna za 2021. godinu planiraju se u iznosu od 768,9 milijuna kuna i smanjuju se za 155,1 milijun kuna u odnosu na planirane u lipnju. Ovi se prihodi najvećim dijelom odnose na prihode od prodaje građevinskih objekata, dok se ostatak odnosi na prihode od prodaje zemljišta, prijevoznih sredstava, postrojenja i opreme te prihode od prodaje zaliha.

Tablica 3. Prihodi državnog proračuna za 2021. godinu

UKUPNO		150.295	3.324	153.619	102,2
6	PRIHODI POSLOVANJA	149.371	3.479	152.850	102,3
61	Prihodi od poreza	79.801	2.404	82.206	103,0
611	Porez i prirez na dohodak	0	0	0	#
612	Porez na dobit	8.398	-504	7.895	94,0
614	Porezi na robu i usluge	71.043	2.853	73.896	104,0
6141	- Porez na dodanu vrijednost	53.469	2.545	56.014	104,8
6142	- Porez na promet	1	0	1	100,0
6143	- Posebni porezi i trošarine	15.782	267	16.049	101,7
6146	- Ostali porezi na robu i usluge	461	0	461	100,0
6147	- Porez na dobitke od igara na sreći i ostali porezi od igara	320	0	320	100,0
6148	- Naknade za priređivanje igara na sreću	1.010	41	1.051	104,1
615	Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	360	54	414	115,1
616	Ostali prihodi od poreza	1	0	1	100,0
62	Doprinosi	25.026	-220	24.807	99,1
622	Doprinosi za mirovinsko osiguranje	25.017	-220	24.797	99,1
623	Doprinosi za zapošljavanje	9	0	9	100,0
63	Pomoći	26.162	-1.973	24.190	92,5
64	Prihodi od imovine	2.482	410	2.891	116,5
641	Prihodi od financijske imovine	1.526	314	1.840	120,6
642	Prihodi od nefinancijske imovine	667	227	894	134,0
643	Prihodi od kamata za dane zajmove	288	-131	157	54,6
65	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	4.478	1.704	6.182	138,1
651	Upravne i administrativne pristojbe	816	0	816	100,0
652	Prihodi po posebnim propisima	3.662	1.704	5.366	146,5
66	Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija	1.560	-26	1.535	98,4
67	Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza	9.190	1.096	10.286	111,9
68	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	672	83	755	112,3
7	PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	924	-155	769	83,2
71	Prihodi od prodaje neproizvedene dugotrajne imovine	155	-85,1	70,3	45,2
72	Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine	494	-77,6	416,1	84,3
74	Prihodi od prodaje proizvedene katkotrajne imovine	275	7,6	282,5	102,8

Izvor: Ministarstvo financija

4. RASHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

Ovim drugim izmjenama i dopunama Državnog proračuna za 2021. godinu se i nadalje, kao što je bio slučaj i kod izmjena i dopuna državnog proračuna iz lipnja 2021. godine, osiguravaju potrebna dodatna sredstva za podmirenje dugova zdravstvenog sustava te dodatna sredstva za mjeru potpore za očuvanje radnih mjesta u djelatnostima pogođenim epidemijom COVID-19. Sredstva za mjeru potpore za očuvanje radnih mjesta osiguravaju se u okviru općih prihoda i to dijelom za buduće isplate, a dijelom kako bi se omogućilo da se dio već isplaćenih sredstava iz izvora financiranja pomoći EU preraspodijeli na izvor financiranja općih prihoda i primitici. Ujedno, osiguravaju se i sredstva za rast osnovica za obračun plaća u državnim i javnim službama.

Slijedom navedenog ovim izmjenama i dopunama Državnog proračuna ukupni rashodi povećavaju se za 6,0 milijardi kuna, odnosno sa 167,3 milijarde kuna na 173,3 milijarde kuna.

Od navedenog povećanja rashodi koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka, povećavaju se za 7,1 milijardu kuna, dok se rashodi koji se financiraju iz EU i ostalih izvora smanjuju za 1,1 milijardu kuna.

Unutar rashoda financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka najznačajnija povećanja odnose se na:

- osiguranje sredstava za nabavu borbenih aviona 2,4 milijarde kuna,
- dodatna sredstva za rashode za zaposlene (uključujući rashode za zaposlene u osnovnom i srednjem školstvu) u iznosu od 928,8 milijuna kuna,
- dodatna sredstva za sanaciju ustanova u zdravstvu u iznosu od 735,9 milijuna kuna i dodatna sredstva za isplatu razlike uvećanja plaće za prekovremeni rad u iznosu od 64,1 milijun kuna,
- povećani transfer Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje u iznosu od 700,0 milijuna kuna,
- dodatna sredstva za mirovine u iznosu od 672,2 milijuna kuna,
- povećana izdvajanja za potpore za očuvanje radnih mjesta u djelatnostima pogođenima koronavirusom u iznosu 607,8 milijuna kuna,
- dodatna sredstva za doprinos Republike Hrvatske proračunu Europske unije 494,9 milijuna kuna.

U okviru rashoda koji se financiraju iz EU i ostalih izvora smanjenje je prvenstveno rezultat smanjenja rashoda vezanih uz projekte sanacije štete nastale uslijed potresa zbog dinamike provedbe istih.

Tablica 4. Ukupni rashodi državnog proračuna po ekonomskoj klasifikaciji

	Tekući plan 2021.			Povećanje/smanjenje			Novi plan 2021.		
	Izvor 1, 2 i 3	Ostali izvori	Ukupno	Izvor 1, 2 i 3	Ostali izvori	Ukupno	Izvor 1, 2 i 3	Ostali izvori	Ukupno
3 Rashodi poslovanja	122.913,4	36.011,9	158.925,4	4.778,5	707,1	5.485,6	127.692,0	36.719,0	164.411,0
31 Rashodi za zaposlene	17.556,2	6.329,0	23.885,2	343,8	220,4	564,2	17.900,0	6.549,4	24.449,4
32 Materijalni rashodi	8.699,4	9.640,5	18.339,8	-111,1	120,7	9,5	8.588,2	9.761,1	18.349,4
34 Financijski rashodi	7.371,9	45,4	7.417,3	366,4	13,6	380,1	7.738,4	59,0	7.797,4
35 Subvencije	4.463,1	7.105,8	11.568,9	531,7	192,6	724,3	4.994,8	7.298,4	12.293,2
36 Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	30.302,1	7.440,3	37.742,4	2.864,4	166,5	3.031,0	33.166,6	7.606,9	40.773,4
37 Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	51.766,5	756,4	52.522,9	479,2	-41,7	437,6	52.245,7	714,7	52.960,4
38 Ostali rashodi	2.754,2	4.694,5	7.448,8	304,0	35,0	339,0	3.058,2	4.729,5	7.787,7
4 Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	2.664,1	5.776,3	8.440,5	2.276,0	-1.793,7	482,3	4.940,2	3.982,6	8.922,8
41 Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine	113,6	206,4	320,0	-26,1	-44,1	-70,2	87,5	162,3	249,8
42 Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	1.944,6	4.781,0	6.725,5	2.242,0	-1.688,5	553,5	4.186,6	3.092,5	7.279,1
43 Rashodi za nabavu plemenitih metala i ostalih pohranjenih vrijednosti	4,5	0,3	4,7	-1,0	0,1	-0,9	3,5	0,3	3,8
44 Rashodi za nabavu proizvedene kratkotrajne imovine	179,6	323,2	502,8	61,3	0,0	61,3	240,9	324,2	565,0
45 Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	421,9	465,5	887,4	-0,2	-62,2	-62,3	421,7	403,3	825,1
UKUPNO	125.577,6	41.798,3	167.385,8	7.094,6	-1.094,7	5.997,9	132.632,1	40.701,6	173.333,7

Izvor: Ministarstvo financija

4.1. Obrazloženje rashoda po ekonomskoj klasifikaciji

Rashodi poslovanja

Ukupni rashodi poslovanja povećavaju se za 5,5 milijardi kuna i iznose 164,4 milijarde kuna. Navedeno je rezultat povećanja rashoda financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka u iznosu od 4,8 milijardi kuna i rashoda financiranih iz EU i ostalih izvora u iznosu od 707,1 milijun kuna.

Rashodi za zaposlene

Ukupni rashodi za zaposlene ovim su Izmjenama i dopunama planirani na razini od 24,4 milijarde kuna (ne uključujući rashode u osnovnom i srednjem školstvu koji su iskazani u okviru pomoći danih u inozemstvo i unutar općeg proračuna) što je povećanje za 564,2 milijuna kuna u odnosu na tekući plan. Ovo povećanje prvenstveno je rezultat osiguranja sredstava za rast osnovice za obračun plaća u državnim i javnim službama i to najvećim dijelom na pozicijama Ministarstva znanosti i obrazovanja, Ministarstva zdravstva i Ministarstva unutarnjih poslova.

Materijalni rashodi

Ukupni materijalni rashodi ovim Izmjenama i dopunama ostaju na istoj razini od 18,3 milijarde kuna. Međutim unutar ove kategorije rashoda najvećim dijelom smanjuju se izdvajanja vezana uz sanaciju štete nastale potresom i uz provedbu EU projekata zbog dinamike izvršavanja pojedinih projekata i to na pozicijama Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Ministarstva znanosti i obrazovanja i Ministarstva kulture i medija, dok se istovremeno povećavaju ovi rashodi na pozicijama Ministarstva zdravstva vezano uz sanaciju obveza u sustavu zdravstva i nabavu cjepiva protiv bolesti COVID-19 i Ministarstva unutarnjih poslova vezano uz aktivnosti granične kontrole na hrvatskom dijelu vanjske granice zbog povećanog migracijskog pritiska i sustav civilne zaštite.

Financijski rashodi

Financijski rashodi ovim izmjenama i dopunama planiraju se na razini od 7,8 milijardi kuna te se povećavaju za 380,1 milijun kuna u odnosu na tekući plan 2021. godine.

Subvencije

Ukupni rashodi za subvencije iznose 12,3 milijarde kuna što je u odnosu na tekući plan povećanje od 724,3 milijuna kuna.

Rashodi financirani iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka povećavaju se za 531,7 milijuna kuna i to u prvenstveno uslijed povećanih izdvajanja za potpore za očuvanje radnih mjesta u djelatnostima pogođenima koronavirusom.

Rashodi financirani iz EU i ostalih izvora povećavaju se za 192,6 milijuna kuna prvenstveno uslijed povećanih izdvajanja za mjere ruralnog razvoja te izravnih plaćanja poljoprivrednim proizvođačima.

Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna

Ukupne pomoći povećavaju se za 3,0 milijarde kuna i iznose 40,8 milijardi kuna. Navedeno je gotovo u cijelosti posljedica povećanja rashoda financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka i to zbog povećanih izdvajanja za sanaciju ustanova u zdravstvu i transfer Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje u iznosu od 1,4 milijarde kuna, povećanja rashoda za zaposlene u osnovnom i srednjem školstvu zbog primjene rasta osnovice za obračun plaća u iznosu od 588,1 milijuna kuna i za doprinos Republike Hrvatske proračunu Europske unije 494,9 milijuna kuna.

Naknade građanima i kućanstvima

Ukupne naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade planirane su na razini od 53,0 milijarde kuna i u odnosu na tekući plan povećavaju se za 437,6 milijuna kuna. Navedeni rast posljedica je osiguranja dodatnih sredstava iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka za mirovine u iznosu od 672,4 milijuna kuna s jedne strane i smanjenja naknade za nezaposlene, naknade korisnicima aktivne politike zapošljavanja, zajamčene minimalne naknade i nacionalne naknade za starije osobe u iznosu od 263,9 milijuna kuna zbog trenutne i očekivane dinamike izvršenja istih do kraja godine.

Ostali rashodi

Ukupni ostali rashodi povećavaju se za 339,0 milijuna kuna i to prvenstveno zbog povećanja rashoda financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka zbog obveza po sporovima (300,0 milijuna kuna) i zbog provedbe programa pomoći sektoru govedarstva i svinjogojstva (100,0 milijuna kuna).

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine

Ukupni rashodi za nabavu nefinancijske imovine povećavaju se za 482,3 milijuna kuna i iznose 8,9 milijardi kuna. Navedeno je rezultat povećanja na rashodima financiranim iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka u iznosu od 2,4 milijarde kuna radi nabave borbenih aviona s jedne strane i smanjenja izdvajanja za obnovu infrastrukture i opreme u području obrazovanja i zdravstva

oštećene potresom u iznosu od 1,1 milijardu kuna s druge strane zbog trenutne i očekivane dinamike izvršenja istih do kraja godine.

4.2. Obrazloženje rashoda po funkcijskoj klasifikaciji

Gledano kroz funkcijsku klasifikaciju rashodi državnog proračuna povećavaju se za 6,0 milijardi kuna, najvećim dijelom uslijed povećanih izdvajanja za:

- obranu u iznosu od 2,4 milijarde kuna radi nabave borbenih aviona,
- zdravstvo u iznosu od 2,3 milijarde kuna, a najvećim dijelom zbog sanacije ustanova u zdravstvu i transfera Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje,
- socijalnu zaštitu u iznosu od 1,4 milijarde kuna prvenstvo zbog potpora za očuvanje radnih mjesta u djelatnostima pogođenim koronavirusom te izdvajanja za mirovine,
- opće javne usluge u iznosu od 901,1 milijun kuna prvenstveno zbog osiguravanja potrebnih sredstava za rashode za zaposlene.

Tablica 5. Rashodi državnog proračuna po funkcijskoj klasifikaciji

(milijun HRK)		Proračun 2020.	Povećanje/ Smanjenje	Novi plan 2021.
'01	Opće javne usluge	28.270,5	901,1	29.171,6
'02	Obrana	4.801,8	2.387,0	7.188,8
'03	Javni red i sigurnost	10.314,5	172,1	10.486,6
'04	Ekonomski poslovi	23.130,4	-779,8	22.350,6
'05	Zaštita okoliša	2.182,3	-233,2	1.949,1
'06	Usluge unapređenja stanovanja i zajednice	5.035,2	518,1	5.553,3
'07	Zdravstvo	20.166,2	2.280,3	22.446,5
'08	Rekreacija, kultura i religija	3.153,5	2,9	3.156,5
'09	Obrazovanje	9.924,6	-678,1	9.246,4
'10	Socijalna zaštita	60.386,9	1.397,4	61.784,3
UKUPNO		167.365,8	5.967,9	173.333,7

Izvor: Ministarstvo financija

4.3. Obrazloženje rashoda po izvorima financiranja

Sa ciljem daljnjeg povećanja transparentnosti korištenja proračunskih sredstava u nastavku se u okviru obrazloženja rashoda državnog proračuna, daje prikaz rashoda i po izvorima financiranja.

Tablica 6. Rashodi državnog proračuna po izvorima financiranja

(milijuni HRK)		Tekuci plan 2021	Povećanje/ Smanjenje	Novi plan 2021
1	Opći prihodi i primici	100.055,6	7.299,6	107.355,2
2	Doprinosi za obvezna osiguranja	25.017,0	-219,7	24.797,4
3	Vlastiti prihodi	1.242,3	-8,7	1.233,6
4	Prihodi za posebne namjene	13.482,3	1.140,6	14.622,9
5	Pomoći	26.297,3	-2.176,2	24.121,1
6	Donacije	246,4	-36,3	210,1
7	Prihodi od nefinancijske imovine i nadoknade štete s osnova osiguranja	520,0	-6,0	513,9
8	Namjenski primici od zaduživanja	504,9	-25,3	479,6
UKUPNO		167.365,8	5.967,9	173.333,7

Izvor: Ministarstvo financija

Gledano kroz izvore financiranja, rashodi koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka povećavaju se za 7,1 milijardi kuna, a rashodi koji se financiraju iz vlastitih prihoda, prihoda za posebne namjene, pomoći (koje uključuju EU sredstva) i donacija smanjuju se za 1,1 milijardu kuna.

5. UKUPNI MANJAK DRŽAVNOG PRORAČUNA

Slijedom ukupno planiranih prihoda u iznosu od 153,6 milijardi kuna te ukupno planiranih rashoda u iznosu od 173,3 milijardi kuna, manjak državnog proračuna za 2021. godinu planiran je u iznosu od 19,7 milijardi kuna ili 4,7% BDP-a, što predstavlja povećanje od 2,6 milijarde kuna ili 0,7 postotnih bodova BDP-a u odnosu na prvotno planirani za 2021. godinu.

Tablica 7. Ukupni manjak državnog proračuna

Ukupni manjak	2020.	2021. (plan)	2021. (prvotno planirano)
Prihodi (6+7)	150.295	3.324	153.619
Prihodi poslovanja (6)	149.371	3.479	152.850
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine (7)	924	-155	769
Rashodi (3+4)	167.366	5.968	173.334
Rashodi poslovanja (3)	158.925	5.486	164.411
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine (4)	8.441	482	8.923
Ukupni manjak	17.071	2.644	19.715
% BDP-a	-4,0	-4,7	-4,7

Izvor: Ministarstvo financija

6. RAČUN FINANCIRANJA DRŽAVNOG PRORAČUNA

U Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2021. godinu planiran je manjak državnog proračuna u iznosu od 19,7 milijardi kuna, što je za 2,6 milijardi kuna više u odnosu na iznos manjka planiran u Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2021. godinu i projekcija za 2022. i 2023. godinu iz lipnja 2021. Planirani manjak financirat će se razlikom ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja te ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova. Pritom su ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja planirani u iznosu od 44,7 milijardi kuna, dok su ukupni izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova planirani u iznosu od 27,7 milijardi kuna.

Ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja planiraju se u iznosu od 44,7 milijardi kuna od čega primljeni povrati glavnica danih zajmova i depozita iznose 1,1 milijardu kuna, primici od izdanih vrijednosnih papira 25,1 milijardu kuna, primici od zaduživanja 18,3 milijarde kuna te primici od prodaje dionica i udjela u glavnici 155,3 milijuna kuna.

Ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja smanjuju se za 862,8 milijuna kuna u odnosu na Izmjene i dopune Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2021. godinu i projekcija za 2022. i 2023. godinu iz lipnja 2021. Navedeno je rezultat prvenstveno smanjenja plana primljenih povrata glavnice danih zajmova i depozita u iznosu od 478,3 milijuna kuna uslijed izmjene dinamike povrata beskamatnih zajmova danih jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje u 2020. godini za ublažavanje posljedica smanjenja prihoda u uvjetima epidemije koronavirusa.

Ukupni izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova planirani su u iznosu 27,7 milijardi kuna, od čega su izdaci za dane zajmove i depozite planirani u iznosu od 5,0 milijardi kuna, izdaci za dionice i udjele u glavnici u iznosu od 639,5 milijuna kuna, izdaci za otplatu primljenih kredita i zajmova u iznosu od 8,3 milijarde kuna te izdaci za otplatu glavnice za izdane vrijednosne papire u iznosu od 13,8 milijardi kuna. Plan ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova smanjuje se za 1,0 milijardu kuna što je prvenstveno rezultat smanjenja planiranih izdataka za dane zajmove i depozite u iznosu od 1,9 milijardi kuna, uz istovremeno povećanje izdataka za dionice i udjele u glavnici u iznosu od 464,6 milijuna kuna te izdataka za otplatu primljenih kredita i zajmova u iznosu od 422,4 milijuna kuna.

Zatvarajuća stavka između ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja, ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova te ukupnog manjka proračuna jest razlika između prijenosa depozita iz prethodne godine i prijenosa depozita u sljedeću godinu.

Tablica 8. Ukupni prihodi, rashodi i financiranje državnog proračuna

(u milijunima HRK)	Plan 2021	Prostorno smanjenje	Novi plan 2021	Indeks
	1	2	3	4=3/1
PRIHODI POSLOVANJA	149.371	3.479	152.850	102,3
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	924	-155	769	83,2
UKUPNI PRIHODI	150.295	3.324	153.619	102,2
RASHODI POSLOVANJA	158.925	5.486	164.411	103,5
RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	8.440	482	8.923	105,7
UKUPNI RASHODI	167.366	5.968	173.334	103,6
RAZLIKA - VIŠAK / MANJAK	-17.071	-2.644	-19.715	115,5
PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	45.592	-863	44.729	98,1
IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA	28.787	-1.039	27.748	96,4
PRIJENOS DEPOZITA IZ PRETHODNE GODINE	16.538	0	16.538	100,0
PRIJENOS DEPOZITA U NAREDNU GODINU	-16.273	2.468	-13.804	84,8
NETO FINANCIRANJE	17.071	2.644	19.715	115,5

Izvor: Ministarstvo financija

7. PROCJENA UKUPNOG MANJKA PRORAČUNA OPĆE DRŽAVE

Novim planom u 2021. godini opći proračun prema nacionalnoj metodologiji ostvaruje manjak od 21,3 milijarde kuna, što predstavlja 5% BDP-a. Pritom državni proračun bilježi razinu manjka od 4,7% BDP-a, dok će izvanproračunski korisnici ostvariti višak od 0,2% BDP-a. Očekuje se da će jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave zabilježiti manjak od 0,5% BDP-a.

Tablica 9. Procjena ukupnog manjka/viška proračuna opće države

DRŽAVNI PRORAČUN			
Ukupni prihodi	131.578	150.295	153.619
% BDP-a	34,8	35,5	36,3
Ukupni rashodi	153.560	167.366	173.334
% BDP-a	40,6	39,6	41,0
Ukupni manjak/višak	-21.982	-17.071	-19.715
% BDP-a	-5,8	-4,0	-4,7
IZVANPRORAČUNSKI KORISNICI			
Ukupni manjak/višak	-179	427	698
% BDP-a	0,0	0,1	0,2
KONKURIRAJUĆA OPĆA DRŽAVA			
Ukupni manjak/višak	-3.229	-2.113	-2.313
% BDP-a	-0,9	-0,5	-0,5
OPĆI PRORAČUNI PRORAČUNSKIH JEDINICA			
Ukupni manjak/višak	-25.390	-18.757	-21.330
% BDP-a	-6,7	-4,4	-5,0
OSTALE PRAVNE OSOBE S IZNOSOM U OPĆU DRŽAVU			
Ukupni manjak/višak	130	0	202
% BDP-a	0,0	0,0	0,0
OSTALI PRORAČUNI			
% BDP-a	-0,7	0,8	0,5
KONKURIRAJUĆA OPĆA DRŽAVA IZVANPRORAČUNSKIH JEDINICA			
% BDP-a	-7,4	-3,6	-4,5

Izvor: Ministarstvo financija

Kada se ovim veličinama pridodaju prilagodbe nacionalne metodologije računskog plana metodologiji ESA 2010 te projekcije ostalih pravnih osoba koje su statistički uključene u sektor opće države prema metodologiji ESA 2010, procjenjuje se kako će planirani manjak općeg proračuna u 2021. godini iznositi 18,9 milijardi kuna ili 4,5% BDP-a.

Temeljem kretanja fiskalnog salda proračuna opće države i snažnog oporavka cjelokupne gospodarske aktivnosti očekuje se da će udio javnog duga u BDP-u u 2021. godini zabilježiti smanjenje od 4,2 postotna boda te će iznositi 83,1% BDP-a.